

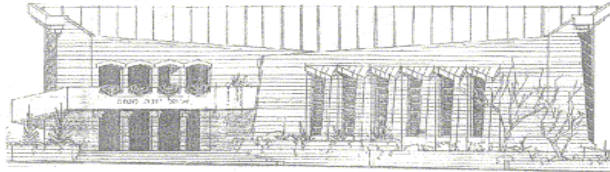
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com



אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

קריאת שמע בליל שבת בשעון קיץ במנין הרגיל (המאוחר)

שו"ת עם רב הקהילה, הרב דוד ספקטור

שאלה:

שלום הרב.

באוהל יונה מנחם במנין הרגיל (המאוחר) בליל שבת בשעון קיץ לרוב מסיימים את קבלת שבת כ-5-7 דקות לפני צאת הכוכבים ומתחילים בתפילת מעריב וקוראים קריאת שמע לפני צאת הכוכבים בלי לשים לב ולכן לא מקפידים עוד לקרוא בבית קריאת שמע כפי שנוהגים אלה שמתפללים בשעון קיץ במנין המוקדם. בשעון חורף כשיש רק מנין אחד בליל שבת, זה לא קורה מפני שאז יש דרשה בין קבלת שבת לתפילת מעריב ואז תמיד קריאת שמע היא אחרי צאת הכוכבים. מה הפתרון?
א. להכניס גם בשעון קיץ דרשה או הפסקה בין קבלת שבת למעריב, כדי שקריאת שמע תהיה אחרי צאת הכוכבים?
ב. או לאחר תפילת מנחה, ב-5 דקות, כדי מעריב וקריאת שמע תהיה אחרי צאת הכוכבים?
ג. להמשיך במצב הנוכחי ולהכריז בסוף המנין הרגיל (המאוחר) שיש עוד לקרוא קריאת שמע בבית-הכנסת או בבית?
מה עדיף? טוב יהיה אם הרב יפרסם את הבעיה ואת הפתרון.

תשובה:

1] בענין קריאת שמע של ערבית נפסק בשולחן ערוך אורח חיים סימן רל"ה סעיף א': "זמן קריאת שמע בלילה משעת יציאת שלשה כוכבים קטנים... ואם קראה קודם לכן, חוזר וקורא אותה (אחרי צאת הכוכבים) בלא ברכות." אכן בשעון קיץ כשאין דרשה לרוב מתחילים תפילת ערבית 5-7 דקות לפני צאת הכוכבים והציבור לא מודע לכך שיש צורך לחזור ולומר קריאת שמע בלי ברכות אחרי התפילה.
2] אחרי התייעצות עם הגבאים, עם כמה מתפללים ויו"ר ועד ביה"כ ועוד ת"ח נראה שהפתרון המועדף בליל שבת בשעון קיץ במנין הרגיל (המאוחר) הוא לאחר מנחה ב-5 דקות ואז לרוב מסיימים את קבלת שבת בצאת הכוכבים ומיד מתחילים במעריב ובקריאת שמע בזמנה. יתכן ולפעמים מסיימים את קבלת שבת דקה אחת או שתיים לפני צאת הכוכבים ואז ממתנינים דקה או שתיים לפי הנחיית הגבאי ומתחילים בצאת הכוכבים במעריב וקריאת שמע בזמנה.
3] באופן כזה יש כ-8 דקות לתפילת מנחה במקום כ-13 דקות וזה מאפשר לרוב לסיים מנחה לפני השקיעה כפי שנפסק בביאור הלכה או"ח ס' רלג ד"ה דהיינו: "יש ליזהר לכתחילה שלא לאחר מנחה עד אחר שקיעה אך בדיעבד יוכל לסמוך על דעת המקילין בזה."
4] הפתרון של הפסקה או דבר תורה של כ-5-7 דקות בין קבלת שבת לתפילת מעריב בשעון קיץ במנין הרגיל (המאוחר) בליל שבת אינו פתרון מעשי, מפני שלפי סקר שנערך ע"י הגבאי, זה נחשב כטירחא דציבורא וגזרה שהציבור לא יעמוד בה, במיוחד בקיץ שכניסת שבת מאוחרת.
5] אמנם אפשר להשאיר המצב כפי שהוא ולקרוא קריאת שמע לפני צאת הכוכבים ולהכריז בסוף התפילה שחייבים עוד פעם לקרוא קריאת שמע בלי ברכות. מכל מקום זו טירחה יתירה ויש ששוכחים שוב לקרוא קריאת שמע.

לסיכום הלכה למעשה

באוהל יונה מנחם בליל שבת בשעון קיץ במנין הרגיל (המאוחר) נתפלל מנחה כ-8 דקות לפני השקיעה ונתחיל מעריב (וקריאת שמע) בצאת הכוכבים שהוא כ-40 דקות אחרי כניסת השבת.